

GOSPODARSKA ZBORNICA
DOLENJSKE IN BELE KRAJINE
Sekcija seniorjev

Vrednote starosti prijaznega Novega mesta

**Gradivo je pripravljeno po principih priročnika
Starosti prijazno mesto *Vademecum*
in ob sodelovanju ter pomoči Inštituta Antona Trstenjaka**

**Predsednica sekcije
Metka Wachter**

Novo mesto, oktober 2011

Podlaga in izhodišča za pripravo gradiva Vrednote starosti prijaznega Novega mesta

Z analizo predlogov in pripomb, ki so jih v zvezi z življenjem v Novem mestu in upoštevajoč priporočila priročnika Starosti prijazno mesto *Vademecum* - oblikovali meščani Novega mesta, ki delujejo v Sekciji seniorjev GZDBK, je mogoče opredeliti vrednote, ki naj bi jih v nadaljnjem razvoju Novega mesta spoštovali vsi meščani, v svoje načrte pa vključile tudi mestne oblasti. Naštete vrednote niso dokončen dokument, ampak so podlaga za nadaljevanje dela s ciljem doseči želeno kvaliteto življenja in odličnih medsebojnih odnosov v Novem mestu

Starosti prijazno Novo mesto je nepolitična aktivnost meščanov, ne glede na njihovo siceršnjo nazorsko usmerjenost. Zato noben od predlogov ni povezan s politično stranko, prav tako pa si vrednot Starosti prijaznega Novega mesta ne more prilastiti politika. Lahko jih le spoštuje in uresničuje.

Osnovna vrednota je aktivna pripadnost mestu, vsi meščani predstavljamo Novo mesto. V vsakodnevnem življenju to pomeni, da ne opazujemo in predlagamo, ne da bi se hkrati vprašali, kaj lahko tudi sami storimo, da bo mesto in življenje v njem tako, kakršnega si želimo.

K aktivno pripadnosti sodi dobronamernost. Ne predlagamo zato, da bi napadali, kritizirali, ampak zato, da bo za vse meščane Novega mesta življenje v našem mestu lepše in boljše.

Pomembna vrednota je medgeneracijska solidarnost. V pripombah je izražena skrb za varnost otrok, prijaznost do invalidov, mater z otroci, starejših in drugih.

Vrednote

Vse te naštete osnovne vrednote lahko v naslednjih letih meščani in županstvo Novega mesta uresničujemo s spoštovanjem naslednjih, za vsak dan pomembnih vrednot:

Varnost:

Varnost življenja v Novem mestu se izkazuje na različnih ravneh, od katerih so na nekatere opozorili starejši meščani. V predlogih se izpostavlja varnost na naslednjih segmentov in področij

- Pešci (urejeni pločniki, prehodi za pešce, prepoved prometa na površinah namenjenih pešcem...),
- Otroci (urejena igrišča, varne poti v šolo ...),
- invalidi (dostopnost, klančine, dvigala, označitev steklenih površin),
- kolesarji (urejene in dovolj široke kolesarske steze),
- odpravljati nevarne točke nevarne za padce (stopnišča, poledenelost, listje na pohodnih poteh in cestah, udrtine na pločnikih...),
- ustrezna osvetljenost ulic in prehodov, varnost gibanja ponoči in drugo, kar prispeva k večji varnosti meščanov.

Dostopnost:

Vrednota dostopnosti je povezana z enakopravnostjo – vsi meščani, ne oziraje se na njihovo starost in sposobnosti, naj imajo enak dostop do različnih storitev. Starejši občani opozarjajo na težjo dostopnost do nekaterih javnih ustanov, trgovin, kulturnih ustanov, občinskih uradov, nadalje težjo dostopnost do nekaterih vrst storitev v zdravstvu, socialnem skrbstvu, bančništvu, poudarjajo potrebo po prilagoditvi napisov in označb za slabovidne ipd. Starejši dajejo pobudo za vzpostavitev večje frekvence javnih prevozov in s tem ustreznejše povezave v mestnem prometu in večji povezanosti javnega prometa do Ljubljane in Zagreba ter obratno. Potrebno je ustrezneje urediti taksi službo.

Urejenost:

Urejenost mesta se kaže v lepo vzdrževanih parkih, s cvetjem na okenskih policah javnih ustanov in hiš, čistih pločnikih in ulicah, učinkoviti komunalni službi, z vozili, ki so parkirani le tam, kjer je to zanje predvideno, v urejenih sprehajalnih poteh, dovolj urejenih rekreacijskih površin... Urejeno mesto ni le skrb pooblaščenih mestnih služb, ampak je to skrb vseh meščanov.

Odgovornost:

Odgovornost je tesno povezana z urejenostjo in prav tako v enaki meri zavezuje mestne oblasti kot vse občane. Javna odgovornost ne more biti manj pomembna od zasebne.

Prijaznost:

Vrednota prijaznosti je povezana z medčloveškimi odnosi in medsebojno odgovornostjo. Ne kaže se le v pozornosti do otrok, starejših, invalidov, ampak tudi v odnosu do obiskovalcev mesta. Informacijske table oz. smerokazi morajo biti postavljene na vsem vidnih mestih, napisi, ki usmerjajo in opozarjajo na kulturne in javne ustanove pa dovolj veliki. Pozornost do meščanov se izkazuje s prijaznostjo delavcev v občinski upravi, v zdravstvu, socialnem skrbstvu, bančništvu in zavarovalništvu, v mestnem prevozu, urejenih sprehajalnih poteh in mestih za rekreacijo, v zadostnem številu in vzdrževanih javnih toaletnih prostorih, vzdrževanih klopih v parkih, pred slabim vremenom zaščitene postajališča javnega prevoza ipd. K večji osveščenosti k čistoči na javnih površinah je potrebno pozvati lastnike psov. Prijaznost je prav tako kot odgovornost odlika vseh institucij in meščanov.

Obveščenost:

Dobra obveščenost lahko prihrani marsikateri nesporazum, nestrpnost ali slabo voljo. Starejši občani izpostavljajo urejeno zimsko čiščenje cest in pločnikov, primeren odpiralni čas ustanov in lokalov...

Za starejše je zelo pomemben ustrezen način obveščanja o storitvah v mestu, ki so namenjene starejšim občanom, kje in kako lahko dobijo pomoč (oskrba na domu, dom starejših občanov, dnevni center), kako je zagotovljena oskrba starejših in njihova nega, socialna vključenost in kako je v mestu poskrbljeno za večjo kvaliteto življenja starejših in invalidov (brošure, letaki, informacijska točka, celovita ponudba zbrana na enem mestu).

Socialna odgovornost:

Pripravljenost, da si med seboj pomagamo, je medsebojna oblika solidarnosti med meščani. Starejši izpostavljajo velik pomen prostovoljstva, medsebojno pomoč starejših za starejše in medgeneracijsko sodelovanje.

Družabnost:

Veliko starejših z leti izgublja stike s sorodniki in prijatelji. Starejši izpostavljajo problem osamljenosti v starajoči se populaciji. Zato pogrešajo določen prostor, kjer bi se lahko vsakodnevno srečevali, delali, med seboj sodelovali in si pomagali. Dnevni center bi lahko postal tudi medgeneracijsko stičišče in prostor za delo..

Tradicija:

Novomeščani smo ponosi na svoje mesto, njegovo bogato kulturno vrednost, ki jo prevzemamo od svojih prednikov in uspešen gospodarski razvoj mesta. Želimo si, da bo mesto urejeno, polno življenja in zanimivih prireditev, z vzdrževanimi poslopji, urejenimi fasadami, privlačnimi lokali ipd. Starejši meščani smo glasniki kulturne dediščine Novega mesta.